
Natya Shastra Chapter 33

नाट्यशास्त्रं अध्यायः 33

Document Information

Text title : naaTyashaastra adhyaaya 33

File name : natya33.itx

Category : nATyashAstra, major_works, bharata

Location : doc_z_misc_major_works

Author : Sage Bharata

Transliterated by : hareshbakshi at hotmail.com

Proofread by : hareshbakshi at hotmail.com

Latest update : february 18, 2003

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಂ ಅಧ್ಯಾಯಃ 33

.. ಶ್ರೀರಸ್ತು ..

ಭರತಮುನಿಪ್ರಣೀತಂ ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಂ

ಅಥ ತ್ರಯಸ್ತಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ .

ಗುಣಾತ್ ಪ್ರವರ್ತತೇ ಗಾನಂ ದೋಷಂ ಚೈವ ನಿರಸ್ಯತೇ .

ತನ್ಮಾದ್ಯತ್ನೇನ ವಿಜ್ಞೇಯೌ ಗುಣದೋಷೌ ಸಮಾಸತಃ .. 1 ..

ಗಾತಾ ಪ್ರತ್ಯಗ್ರವಯಾಃ ಸ್ನಿಗ್ಧೋ ಮಧುರಸ್ವರೋಪಚಿತಕಂಠಃ .

ಲಯತಾಲಕಲಾಪಾತಪ್ರಮಾಣಯೋಗೇಷು ತತ್ತ್ವಜ್ಞಃ .. 2 ..

ರೂಪಗುಣಕಾಂತಿಯುಕ್ತಾ ಮಾಧುರ್ಯೋಪೇತಸತ್ತ್ವಸಂಪನ್ನಾಃ .

ಪೇಶಲಮಧುರಸ್ನಿಗ್ಧಾನುನಾದಿಸಮರಕ್ತ ಗುರು (ಶುಭ) ಕಂಠಾಃ .. 3

ಸುವಿಹಿತಗಮಕವಿಧಾಯಿನೋಽಕ್ಷೋಭ್ಯೋ(ಭ್ಯಾಸ್)ತಾಲಲಯಕುಶಲಾಃ .

ಆತೋದ್ಯಾಪಿತಕರಣಾ ವಿಜ್ಞೇಯಾ ಗಾಯಿಕಾಃ ಶ್ಯಾಮಾಃ .. 4 ..

ಪ್ರಾಯೇಣ ತು ಸ್ವಭಾವಾತ್ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಗಾನಂ ನೃಣಾಂ ಚ ಪಾರ್ಶ್ವವಿಧಿಃ .

ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಸ್ವಭಾವಮಧುರಃ ಕಂಠೋ ನೃಣಾಂ ಬಲಿತ್ವಂ ಚ .. 5 ..

ಯತ್ರ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಪಾತ್ಯಾತ್(ತ್ಯಂ) ಗುಣೈರ್ನರಾಣಾಂ ಚ ಗಾನಮಧುರತ್ವಂ .

ಜ್ಞೇಯೋಽಲಂಕಾರೋಽಸೌ ನ ಹಿ ಸ್ವಭಾವೋ ಹ್ಯಯಂ ತೇಷಾಂ .. 6 ..

ಸುನಿವಿಷ್ಟಪಾಣಿಲಯಯತಿಯೋಗಜ್ಞೌಸುಮಧುರಲಘುಹಸ್ತೌ .

ಗಾತ್ರಗುಣೈಶ್ಚೋಪೇತಾವವಹಿತಮನಸೌ ಸುಸಂಗೀತೌ .. 7 ..

ಸ್ಪುಟರಚಿತಚಿತ್ರಕರಣೌ ಗೀತಶ್ರವಣಾಚಲೌಪ್ರವೀಣೌ ಚ .

ಚಿತ್ರಾದಿವಾದ್ಯಕುಶಲೌವೀಣಾಭ್ಯಾಂ ವಾದಕೌ ಭವತಃ .. 8 ..

ಬಲವಾನವಹಿತಬುದ್ಧಿಗೀತಲಯಜ್ಞಸ್ತಥಾಸುಸಂಗೀತಃ .

ಶ್ರಾವಕಮಧುರಸ್ನಿಗ್ಧೋ ದೃಢಪಾಣಿರ್ವಂಶವಾದಕೋ ಜ್ಞೇಯಃ .. 9 ..

ಅವಿಚಲಿತಮವಿಚ್ಛಿನ್ನಂ ವರ್ಣಾಲಂಕಾರಬೋಧಕಂಮಧುರಂ .

ಸ್ನಿಗ್ಧಂ ದೋಷವಿಹೀನಂ ವೇಣೋರೇವಂ ಸ್ಮೃತಂ ವಾದ್ಯಂ .. 10 ..

ಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಾನಕರಣವಚನಪ್ರಯೋಗಸಿದ್ಧಿನ್ವಿಷ್ಠಾದನಾನಿ

ಷಡಾಚಾರ್ಯಗುಣಾ ಇತಿ .

ತತ್ರ ಜ್ಞಾನಂ ಶಾಸ್ತ್ರಾವಬೋಧಃ . ಯಥಾ ಚ

ಕ್ರಿಯಾಸಂಪಾದನಂ ವಿಜ್ಞಾನಂ . ಕಂಠಹಸ್ತಗೌಣ್ಯಂ ಕರಣಂ .
 ಜಿತಗ್ರಂಥತಾ ವಚನಂ . ದೇಶಾದಿಸಂಪದಾರಾಧನಂ ಪ್ರಯೋಗಸಿದ್ಧಿಃ .
 ಶಿಷ್ಯಸ್ವಭಾವಮವಿಶೇಷೋಪಾತ್ರಯ
 ಉಪದೇಶಾಚ್ಛಿಷ್ಯನಿಷ್ಪಾದನಮಿತಿ .. 11 ..
 ಶ್ರಾವಣೋಽಥ ಘನಃ ಸ್ನಿಗ್ಧೋ ಮಧುರೋಹ್ಯವಧಾನವಾನ್ .
 ತ್ರಿಸ್ಥಾನಶೋಭೀತ್ಯೇವಂ ತು ಷಟ್ ಕಂಠಸ್ಯ ಗುಣಾ ಮತಾಃ .. 12 ..
 ಉದಾತ್ತಂ ಶ್ರೂಯತೇ ಯಸ್ಮಾತ್ತಸ್ಮಾಚ್ಚಾವಣ ಉಚ್ಯತೇ .
 ಶ್ರಾವಣಃ ಸುಸ್ವರೋ ಯಸ್ಮಾದಚ್ಛಿನ್ಯಃ ಸ ಘನೋ ಮತಃ .. 13 ..
 ಅರೂಕ್ಷಧ್ವನಿಸಂಯುಕ್ತಃ ಸ್ನಿಗ್ಧಸ್ತಜ್ಜ್ವಲಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ .
 ಮನಃಪ್ರಹ್ಲಾದನಕರಃ ಸ ವೈ ಮಧುರ ಉಚ್ಯತೇ .. 14 ..
 ಸ್ವರೇಽಧಿಕೇ ಚ ಹೀನೇ ಚ ಹ್ಯವಿರಕ್ತೋ ವಿಧಾನವಾನ್ .
 ಶಿರಃಕಂಠೇಷ್ವಭಿಹಿತಂತ್ರಿಸ್ಥಾನಮಧುರಸ್ವರಃ .
 ತ್ರಿಸ್ಥಾನಶೋಭೀತ್ಯೇವಂ ತು ಸ ಹಿ ತಜ್ಜ್ವಲರುದಾಹೃತಃ .. 15 ..
 ಕಪಿಲೋ ಹ್ಯವಸ್ಥಿತಶ್ಚೈವ ತಥಾ ಸಂದಷ್ಟ ಏವ ಚ .
 ಕಾಕೀ ಚ ತುಂಬಕೀ ಚೈವ ಪಂಚ ದೋಷಾ ಭವಂತಿ ಹಿ .. 16 ..
 ವೈಸ್ವರ್ಯಂ ಚ ಭವೇದ್ಯತ್ರ ತಥಾ ಸ್ಯಾದ್ ಘರ್ಘರಾಯಿತಂ .
 ಕಪಿಲಃ ಸ ತು ವಿಜ್ಞೇಯಃ ಶ್ಲೇಷ್ಮಕಂಠಸ್ತಥೈವ ಚ .. 17 ..
 ಊನತಾಽಧಿಕತಾ ಚಾಪಿ ಸ್ವರಾಣಾಂ ಯತ್ರ ದೃಶ್ಯತೇ .
 ರೂಕ್ಷದೋಷಹತಶ್ಚೈವ ಜ್ಞೇಯಃ ಸ ತ್ವವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ .. 18 ..
 ದಂಡಪ್ರಯೋಗಾತ್ ಸಂದಷ್ಟಸ್ತ್ವಾಚ್ಚಾಯ್ಪೀಃ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಃ .
 ಯೋ ನ ವಿಸ್ತರತಿ ಸ್ಥಾನೇ ಸ್ವರಮುಚ್ಚಾರಣಾಗತಂ .. 19 ..
 ನಾಸಾಗ್ರಗ್ರಸ್ತಶ್ಚಬ್ಧಸ್ತುತುಂಬಕೀ ಸೋಽಭಿಧೀಯತೇ .. 20 ..
 ಅನ್ಯೇ ತು
 ಸಮಪ್ರಹರಣೇ ಚೈವ ಜವಿನೌ ವಿಶದೌ ತಥಾ .
 ಜಿತಶ್ರಮೌ ವಿಕೃಷ್ಟಾ ಚ ಮಧುರೌ ಸ್ವೇದವರ್ಜಿತೌ .
 ತಥಾ ಬೃಯನ್ನಖೌ ಚೈವ ಜ್ಞೇಯೌ ಹಸ್ತಸ್ಯ ವೈ ಗುಣಾಃ .. 21 .. ಇತಿ
 ಏತೇ ಗುಣಾಶ್ಚ ದೋಷಾಶ್ಚ ತತ್ತ್ವತಃ ಕಥಿತೋ ಮಯಾ .
 ಅತ ಊರ್ಧ್ವಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಹ್ಯವನದ್ಧವಿಧಿಂ ಪುನಃ .. 22 ..
 ಪೂರ್ವಂ ಯದುಕ್ತಂ ಪ್ರಪಿತಾಮಹೇನ .
 ಕುರ್ಯಾತ್ ಯ ಏವಂ ತು ನರಃ ಪ್ರಯೋಗೇ
 ಸಮಾನಮಗ್ರಯಂ ಲಭತೇ ಸ ಲೋಕೇ .. 23 ..

ಇತಿ ಭರತೀಯೇ ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರೇ ಗುಣದೋಷವಿಚಾರೋ
ನಾಮಾಧ್ಯಾಯಸ್ತಯಸ್ತಿಂಶಃ .. 33 ..

Encoded by Haresh BakShi hareshbakShi@hotmail.com

——
Natya Shastra Chapter 33

pdf was typeset on March 24, 2024

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

